

СТАНОВИЩЕ

От:

проф. Людмил Христов - ръководител на Департамент “Кино, реклама и шоубизнес” в НБУ, член на Научно жури, назначено със заповед на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ - № 868 04/04 2018 г., по процедура за придобиване на научната и образователна степен „ДОКТОР” по професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“ , научна специалност 05.08.03 – Кинознание, киноизкуство и телевизия.

Относно: дисертационния труд:

„Актьорът – индивидуални характеристики, роли“

От:

Веселин Димитров Мезеклиев

Научен ръководител:

Доц. Костадин Бонев

Представеният ми за преглед и оценка дисертационен труд във формално отношение се състои от увод /обща характеристика на дисертационния труд и въведение/, пет глави, заключение /съдържащо научни и научно-приложни приноси/, библиография и илюстрации, разположени върху 168 стандартни страници.

В уводната част, авторът ни представя основната теза на дисертационния труд, целите и задачите, предмета и методологията, както и времевия обхват на изследването.

Несъмнено, огромният професионален опит на актьора Веселин Мезеклиев го е изправил пред необходимостта, достигайки до творческата си зрялост, да поставя въпроси и да търси отговори, защо едни успяват, а други не, едни постигат звезден статус, а други не, необходимостта от признанието на публика, критика, а и собствената ти гилдия.

Ако се опитам да формулирам една от основните тези на автора, която доказва и в теоретичен и в приложен аспект /имам предвид откровените изповеди в анкетите в пета глава/ то тя е, че въздействието от актьорската изява е резултат от „...спокойствието, вдъхновението, лекотата и непринудеността на тази изява“. Разбира се, Мезеклиев знае, че актьорът не е сам в своята дейност и е функция от редица обстоятелства и участници в създаването на филмовия проект. От самото начало

авторът поставя най-важните въпроси, свързани с актьорското присъствие – какво отличава филмовия от театралния актьор, какво е стил в актьорското поведение, до каква степен актьорът е автор или съавтор и с кого, поместването на филма в исторически контекст... Тук мога да поспоря с дисертанта по повод обречеността на филмовите произведения, в които участва, да са временни. Тези от тях, които са се превърнали в класика, могат да са временни, но в контекста на вечността.

Втора глава ни представя отделните категории роли. Главен герой, поддържаща роля, характерен актьор. Вярна и доказана от времето и безброй примери е тезата, че може да си добър актьор, дори гениален, и никога в дългата си кариера да не получиш водеща роля в един филм. В родното кино има достатъчно примери за това – Георги Русев, Надя Тодорова, Никола Тодев, открити от автора. Световната практика е доказала, че един характерен комедиен актьор може убедително да изиграе драматична роля и обратно. В нашето кино също има примери за това, достатъчно е да споменем големите Парцалев, Калоянчев, Тодор Колев, Лолова и др. Разбира се, известна вина имат и режисьорите, които често не могат да надмогнат представите си за даден актьор единствено в драматичен или комедиен план. Един от най-ярките примери за блестящо актьорско преобразяване е ролята на инспектор Мегре, изиграна от един от най-големите комедийни актьори на нашето време – Роуън Аткинсън.

В трета глава Веселин Мезеклиев представя великите стратегии на актьорското поведение – Станиславски, Чехов, Лий Страсбърг, както и Вахтангов и Майерхолд и Брехт. В предишна глава е цитиран един от великите театрални режисьори на втората половина на двадесети век – Йежи Гротовски. Изключително ценни са разсъжденията на автора за пестеливостта на изразните средства на актьора в киното, предвид неговата специфика – глас, жестове, емоции.

Изключително ценни са интервютата, свързани с избора на актьори за дадена роля. Веселин Мезеклиев е избрал гледните точки на всички участници в процеса – режисьори, актьори, фотографи, кастинг-режисьор. Илка Вълчева споделя тридесетгодишния си опит в кастинга на едни от най-популярните родни кинопродукции. Много може да се коментира дали Тодор Колев или Ицко Финци за ролята в „Двойникът“ на Волев или Руси Чанев или Велко Кънев в „Да обичаш на инат“ отново на Волев. Сега е лесно да кажем, колко е била права Илка Вълчева за избора на Иван Кръстев вместо Васил Михайлов за ролята на Манол от „Време разделно“ на Стайков, но тогава...

Един от най-важните приноси в дисертационния труд на В. Мезеклиев са разговорите с деветима актьори от различни поколения и амплоа. От опит знам, колко е важна ролята на питация, за да получиш откровен и смислен отговор. Неведнъж в разговор със студенти съм подчертавал многостранния талант на актьора - преподавател Веско Мезеклиев. Работейки близо двадесет години в СИФ „Бояна“, неведнъж съм бил свидетел на актьори, които подсказват или дори дават готово решение на даден кадър, сцена или дори епизод. Филмовата йерархия поставя

справедливо режисьора на диригентския пулт, но добрият режисьор често вижда, не без основание, партньор и съавтор в лицето на актьора.

Да напишеш дисертационен труд относно актьорската професия във всичките ѝ проявления и свързаности с другите кинопрофесии, след като си изиграл десетки роли в киното, телевизията и театъра, при всеки случай, означава единство между теоретичните постановки и приложението им в професионалната ти кариера. Това превръща трудът на Веселин Мезеклиев в полезно помагало и учебник за всички, които професионално или не, са свързани пряко или косвено с актьорската професия. Увлечателно четиво, написано от вещ автор, познаващ отлично всички страни на актьорската професия, очевидно изкушен, благодарение на опита и огромната си ерудиция, да поглежда към съседните територии на драматурга и режисьора.

Приемам във висока степен приносните моменти на дисертационния труд, описани от автора на стр. 139, като бих открил значението на позиции 3, 6 и 7.

Познавам докторанта Веселин Мезеклиев като колега, преподавател в департамент „Театър“ и в ръководения от мен Кинодепартамент в продължение на повече от двадесет и пет години. Ценен от колегите си и обичан и уважаван от студентите си, той е със сериозен принос в изграждането на стратегията и утвърждаването на департамент „Театър“ като институция в областта на театралната педагогика. Безвъзмездното му участие в редица филмови проекти на студенти от програма „Кино и телевизия“, както и знаковата му преподавателска дейност, го правят незаменим партньор и събеседник.

Убедено ще препоръчам на издателския съвет на НБУ да издаде в подходящ вид и структура дисертационния труд „Актьорът – индивидуални характеристики, роли“.

Накрая, с пълно основание считам, че дисертационният труд на Веселин Димитров Мезеклиев „Актьорът – индивидуални характеристики, роли“ е собствена разработка на актуална тема с оригинални научни и практико-приложни приноси и това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури да подкрепят кандидатурата му за придобиване на научната и образователна степен „ДОКТОР“ на Югозападния университет „Неофит Рилски“, като тази си оценка ще потвърдя с позитивен вот по време на заключителното заседание на Научното жури по конкурса.

Проф. Людмил Христов

София, 06.05.2018 г.